

घरपझोड गाउँसभा बैठकको निर्णय

मिति : २०८०।३।६ गते

निर्णय नं. १ :-

गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री मोहन सिंह लालचनज्यूबाट यस गाउँसभाको बैठकमा पेश भएको आगामी आ.ब. २०८०।८१ को घरपझोड गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मत रूपमा सवीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत हुने घरपझोड गाउँपालिकाको गाउँ सभाको बाह्रौं अधिवेशनमा यस बैठकको अध्यक्षता गरिरहनु भएका सभा अध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत कर्मचारी मित्रहरू ।

- यस गाउँपालिकाको गाउँ सभाको बाह्रौं अधिवेशनको बैठकमा गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु। प्रथमतः यस गाउँ सभामा उपस्थित सबै गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरूलाई हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।
- संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था बमोजिम स्थापित यस घरपझोड गाउँपालिकाको गाउँ सभाको बैठकमा आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु। गाउँपालिकाको विकास निर्माणको कार्यमा सबै सदस्यज्यूहरूको अमूल्य सल्लाह तथा सुझावहरू अपेक्षित रहेको बेहोरा समेत अनुरोध गर्न चाहन्छु ।
- संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना एवम् मुलुकको हित र सामाजिक परिवर्तनका लागि नेपाली जनताले विभिन्न समयमा गरेका राजनीतिक आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु ।
- घरपझोड गाउँपालिकाबासी जनताले गाउँपालिकालाई समृद्ध तथा समुन्नत बनाउने अभिभारा हामीलाई सुम्पेको हुनाले उक्त जिम्मेवारीप्रति स्थानीय सरकार पूर्ण प्रतिवद्ध रहेको बेहोरा यस गरिमामय सभामा दोहोर्‍याउन चाहन्छु। सबै घरपझोड बासीको चाहना र आकांक्षा बमोजिम विकास निर्माणका कार्यक्रमहरू अघि बढाउन दृढ संकल्पित रही यस महान कार्यमा सबै स्थानीय जनता तथा गाउँसभाका सबै सदस्यहरूको साथ र सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।
- नेपालको संविधानले अंगीकार गरेको तीन तहको संघीय संरचनालाई संस्थागत गर्दै परिणाममुखी बनाउने अभिभारा स्थानीय सरकारको सामु समेत रहेको छ। सबै राजनीतिक दल, निजी क्षेत्र, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, सुरक्षा निकाय, नागरिक समाज, पत्राकारजगत लगायत सबैलाई आ-आफ्नो क्षेत्रबाट नेपालको संविधान तथा अन्य सम्बन्धित ऐन कानूनहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सहयोग गर्न अपिल गर्दछु।

अध्यक्ष महोदय,

- हिमालपारीको जिल्ला मुस्ताङको मध्यभागमा अवस्थित यस गाउँपालिकाको तीव्र विकासको प्रचुर सम्भावना रहेको छ। यस गाउँपालिकाको समग्र उन्नती र प्रगतिको लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ का लागि देहाय बमोजिमका नीति तथा कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव गरेको छु । जनताका विकासका चाहनालाई परिपूर्ति गर्ने किसिमले सान्दर्भिक देखिएका नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिएको छु ।

यस नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू देहाय अनुसार प्रस्ताव गरेको छु ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू

- नेपालको संविधान
- प्रचलित कानूनी व्यवस्था
- राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय नीति, आवधिक योजना र लक्ष्य
- दिगो विकास लक्ष्य
- अनुभव तथा सिकाई आदि

चालु आ.व.को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धिहरूको संक्षिप्त विवरण:

- भौतिक उपलब्धी
 - चालु आ.व. मा वडास्तरीय योजना ७० वटा रहेकोमा हालसम्म ४० वटा सम्पन्न भैसकेका छन् ।
- आर्थिक सामाजिक उपलब्धी
 - ✓ स्थानीय आलु प्याकिङका लागि लेबल सहितको बोरा ७५% अनुदानमा वितरण गरिएको, यसबाट लाभान्वित कृषक सङ्ख्या ३६१ रहेको,
 - ✓ स्याउको कार्टुन ५ केजीको लागि ७५% अनुदान उपलब्ध गराईएको, यसबाट लाभान्वित कृषक सङ्ख्या ३०२ रहेको,
 - ✓ कार्डिनल आलु बीउ ५०% अनुदान उपलब्ध गराईएको, यसबाट लाभान्वित कृषक सङ्ख्या २८२ रहेको,
 - ✓ मार्फा चौडा पाते रायो सागको विउ निःशुल्क उपलब्ध गराईएको लाभान्वित कृषक सङ्ख्या ३४५ रहेको,
 - ✓ खनिज तेल [ATSO] खरिद गरी ५०% अनुदानमा उपलब्ध गराईएको, यसबाट लाभान्वित कृषक सङ्ख्या ४१९ रहेको,
 - ✓ गरिव, दलित तथा अपाङ्गता भएका १९५ घरपरिवार (६३९ परिवार सदस्य) को निःशुल्क स्वास्थ्य विमा गरिएको,
 - ✓ घरपझोड गाउँपालिका पूर्ण खोप सुनिश्चितता गाउँपालिका घोषणा भएको,

- ✓ गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेड्पा) अन्तर्गत मौरीपालन तालिम सम्पन्न गरिएको, मार्फाका किसान तथा व्यवसायीहरू (उद्यमी)लाई मौरी पालन गरी अर्गानिक मह उत्पादन तथा मौरी पालनको प्रयोगात्मक तालिम प्रदान गरिएको,
- ✓ गाउँपालिका स्तरीय बाल सञ्जाल पुर्नगठन तथा अभिमुखिकरण गरिएको,
- ✓ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GESI Audit) परीक्षण गरिएको,
- ✓ ३७३ जना ६० वर्ष उमेरका जेष्ठ नागरिकहरूलाई जेष्ठ नागरिक परिचय-पत्र वितरण गरिएको,
- ✓ १२१ जेष्ठ नागरिकलाई धार्मिक अवलोकन भ्रमण गराईएको ।
- ✓ पशुपन्छी उपचार तथा औषधी निःशुल्क उपलब्ध गराईएको,
- ✓ नयाँ प्रशासकीय भवनको कार्यालयमा २५ वटा र गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भरपर्दो र प्रभावकारी सुरक्षा व्यवस्थापनका लागि जोमसोम, एयरपोर्ट क्षेत्रलाई समेट्ने गरी १३ वटा सि.सि.टि.भी. जडान गरिएको,

• वातावरण तथा विपद् सम्बन्धी

- ३५ प्रकारका विपद् सम्बन्धी सामाग्री खरिद गरी ५ वटै वडामा वितरण गरिएको,
- घरपझोड गाउँपालिकाको जलवायु अनुकूलन मास्टर प्लान सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गरिएको,
- घरपझोड गाउँपालिकाको लागि विपद् मास्टर प्लान (लागत प्रतिवेदन) तयार गरिएको,

अब म क्षेत्रगत रूपमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक विकास

१. यस गाउँपालिकाको आर्थिक उपार्जन गर्ने मुख्य क्षेत्र कृषि हो। यहाँको स्याउ, आलु तथा अन्य तरकारीहरू स्वदेश तथा विदेशमा समेत प्रख्यात छन्। कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण गर्दै आगामी वर्ष कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, खेतीयोग्य जमिनमा तारबार निर्माण देखि पशुपालन व्यवसायको प्रवर्द्धनका लागि कार्यक्रमहरू तय गरिनेछ।
२. गाउँपालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने फलफूल तथा कृषि उपजहरूको सहज भण्डारण गरी तुलनात्मक रूपमा बजार मूल्य बढी हुने समयमा बिक्री वितरण गर्नको लागि आगामी आ.व.मा संघीय सरकारको सहयोगमा निर्माण गरिएको ग्रेडिड मेसिन सहितको कोल्ड स्टोर भवन सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
३. जौ, ऊवा, फापर तथा तिते फापरजस्ता रैथाने बालीहरू हाम्रा पहिचान हुन्। संकटापन्न अवस्थामा पुग्न लागेका यस्ता रैथाने बालीहरूको पुनरागमन गराउन कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू अघि बढाइनेछ।
४. रैथाने बाली संरक्षणको लागि बाली बैंक, बिउ बैंकको व्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ।

५. स्थानीयस्तरमा उत्पादित वस्तु तथा सेवाको उपयोगमा प्रोत्साहन गर्न घरपझोडको उत्पादन: हाम्रो पहिचान भन्ने नाराका साथ स्थानीयस्तरमा उत्पादित आलु लगायतका कृषि उपजहरूको ब्रान्डिङ गरिनेछ।
६. कृषि उत्पादनको आधारमा एक वडा एक कृषि उपजको हब (ब्रान्ड) बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ। साथै स्थानीय कृषि उत्पादन उवावाट उत्पादित स्थानीय रक्सीलाई ब्रान्डिङ गर्न पहल गरिने छ।
७. यस गाउँपालिकामा प्रचुर सम्भावना रहेको ओखर खेती गर्न कृषकहरूलाई प्रोत्साहित गरिने छ।
८. यस गाउँपालिकाभित्र बालीनालीमा विषादी र रासायनिक मलको प्रयोगलाई क्रमशः न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ। प्राङ्गारिक मल तथा परम्परागत घरायसी किटनाशक औषधीको प्रयोग गरी अन्नवालीहरूको उत्पादन वृद्धिमा जोड दिइनेछ।
९. परम्परागत कृषि प्रणालीलाई प्रतिस्थापन गरी उत्पादकत्वलाई अभिवृद्धि गरी कृषकहरूको जीवनस्तर सुधार्नका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरू लागू गरिनेछ। कृषि सामग्री खरीद तथा वीउ वीजन वितरणमा दिइँदै आएको साझेदारीमा आधारित अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१०. नेपाल सरकारको एक स्थानीय तह एक उद्योग ग्राम कार्यक्रम अन्तर्गत उद्योग ग्राम स्थापना गर्नका लागि उपयुक्त स्थानको पहिचान गरी सो कार्य अगाडी बढाइनेछ।
११. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लघु उद्यम कार्यक्रम मार्फत लक्षित वर्गलाई आयआर्जन र रोजगारी सिर्जना हुने कार्यक्रम सञ्चालन गरी थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
१२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सबैखाले व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने तथा सामानहरूको वैज्ञानिक मूल्य प्रणाली कायम गर्न लगाई सबै पसलहरूमा मुल्यसूची राख्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागू गरिनेछ।
१३. स्थानीयस्तरमा अव्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापनको लागि नेपाल सरकारबाट सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबास सम्बन्धी आयोग गठन भएको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका भूमिहीन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबास सम्बन्धी विद्यमान समस्या समाधानको लागि ५ वटै वडाबाट सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासको अभिलेख तयार भई आएको हुँदा गाउँपालिकास्तरीय सहजीकरण समिति गठन गरी भूमि व्यवस्थापनको कार्यलाई सहजीकरण गरिनेछ। साथै गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जग्गा वर्गीकरणको कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।
१४. आगामी आर्थिक वर्षमा आर्थिक कारोवारहरूलाई थप डिजिटल र प्रविधीमैत्री बनाउनको लागि सबै वडा कार्यालयहरूमा सुत्र सफ्टवेयर मार्फत राजस्व संकलन गरिनेछ। साथै आन्तरिक श्रोत वृद्धि गर्नको लागि राजस्वका नयाँ श्रोतहरू पहिचान गरिनेछ र यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ।

१५. विगतका आर्थिक वर्षहरूबाटै बैकिङ प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भैरहेको अवस्थामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको को लागि थप सहज तरिकाले भत्ता वितरण गर्नको लागि बैंक संग सहकार्य गरी गाउँबाटै वितरण गर्न पहल गरिनेछ।
१६. उज्यालो घरपझोड कार्यक्रम अन्तर्गत सडक बत्तिको महशुल तिर्ने कार्यक्रमलाई सबै वडामा निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।
१७. पर्यटकहरूको बसाई लम्ब्याउनका लागि धौलागिरी बेस क्याम्प, तिलिचो जाने मार्गलाई व्यवस्थित गरी पर्यटकीय विकास तथा प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ।

अध्यक्ष महोदय

१८. घरपझोड गाउँपालिकाको विकासको मुख्य आधार मध्येको एक पूर्वधार पर्यटन व्यवसाय नै हो। पर्यटन क्षेत्रको विकास, विस्तार, प्रवर्द्धन, नियमन र व्यवस्थापनका लागि पर्यटकहरूलाई पर्यटकीय गन्तव्य स्थल तथा उपलब्ध होटल व्यवसायहरूको बारेमा जानकारी दिने उद्देश्यका साथ आगामी आ.व.मा पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ।
१९. थकाली संस्कृति र परम्पराको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्नका लागि संघीय सरकार र गाउँपालिकाको संयुक्त लगानीमा निर्मित थकाली सङ्ग्रहालयलाई व्यवस्थित गरी पूर्ण रुपमा सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
२०. यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा ल्याइएको पर्यटन प्रवर्द्धनमा महत्वपूर्ण कडीको रुपमा रहेको मुस्ताङ इको म्युजियमलाई अझ व्यवस्थित गरी पर्यटकहरूको आकर्षण क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ।
२१. होमस्टेका माध्यमबाट स्थानीय परिकार तथा रहनसहन र संस्कृतिको संरक्षण एवम् सम्बर्द्धन गर्न व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ। स्थानीय थकाली परिकारहरूको प्रचार प्रसार गरिनेछ। होमस्टेहरूमा स्थानीय साँस्कृतिक कार्यक्रमको माध्यमबाट पाहुनाहरूको स्वागत गर्ने व्यवस्था मिलाउन सञ्चालकहरूलाई प्रोत्साहित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२२. ढुम्बा ताल, क्षमा ताल, मार्फा गाउँ, याकखर्क, छैरो गाउँ, चिमाङ गाउँ, ठिनी गाउँ तथा स्याङ गाउँहरूको प्राकृतिक सौन्दर्यताको प्रचार प्रसार गर्ने कार्यलाई जोड दिइनेछ। समग्र घरपझोड गाउँपालिकाको तथ्याङ्क सहितको गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र तयार गरिनेछ।
२३. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सहकारीहरूको दर्ता तथा नवीकरणका कार्यहरू व्यवस्थित गरिनेछ। सबै सहकारीसंस्थाहरूको विवरणलाई अनलाईन प्रविधिमा आधारित बनाउने प्रयास गरिनेछ। सहकारी सदस्यहरू तथा व्यवस्थापकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालीम तथा प्रशिक्षणका कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ।
२४. योजनावद्ध विकास प्रयासले मात्र लक्षित उद्देश्यहरू हासिल गर्न सकिने हुनाले उपलब्ध श्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ। गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई प्रभावकारी

- बनाउनका लागि पहिलो त्रिवर्षिय आवधिक योजनाको मध्यावधी समिक्षा गरी समिक्षाबाट प्राप्त अनुभव र यसको अन्तिम मूल्यांकनको आधारमा दोस्रो आवधिक योजना तर्जुमा गरिनेछ।
२५. राष्ट्रिय योजना आयोगद्वारा सञ्चालित स्थानीय योजना बैंक (LPBMIS) प्रणालीको प्रयोग गरी साना देखि ठूला योजनाहरूको पहिचान, मूल्यांकन, छनौट तथा प्राथमिकीकरण गरिनेछ।
२६. गाउँपालिकाको नाममा महालेखा परिक्षकको कार्यालयले औल्याएका विविध शिर्षकका बेरुजू नियमानुसार फछ्यौट गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई गाउँपालिकालाई शून्य बेरुजू तर्फ उन्मुख गरिनेछ।

अध्यक्ष महोदय

अब म आगामी आर्थिक वर्षका लागि सामाजिक विकास तर्फका नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई यस गरिमामय गाउँ सभाको बैठकमा प्रस्ताव गर्न चाहन्छु ।

सामाजिक विकास

२७. मानिसको अमूल्य निधिको रूपमा रहेको स्वास्थ्यलाई महत्व दिई सोही बमोजिम कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ। आगामी आर्थिक वर्षमा पनि विगत वर्षहरूमा जस्तै नागरिकहरूलाई शारिरीक, मानसिक तथा सामाजिक रूपमा स्वस्थ रहन सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गरिनेछ। यसका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारबाट घोषित कार्यक्रमहरू समेत समावेश हुनेछन्।
२८. प्रत्येक वडामा कम्तिमा एक स्वास्थ्य संस्था सञ्चालनमा आई सकेको छ। मार्फा स्वास्थ्य चौकीमा स्थापना भएको प्रयोगशाला (ल्याव)लाई अझ आधुनिकीकरण गरी स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाईनेछ।
२९. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधीको उपलब्धता सुनिश्चित गरिनेछ। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्तिहरूलाई आवश्यकता बमोजिमका तालिम कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ। घरपझोडवासी जनताहरूको लागि जनस्वास्थ्य क्षेत्रमा कुनैपनि रिक्तताको महशुस नहुनेगरी कार्यक्रमहरू एकीकृत रूपमा लागू गरिनेछ ।
३०. दिगो विकास लक्ष्य अनुरूप सबै उमेर समुहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवन सुनिश्चित गर्दै समृद्ध जिवन प्रवर्द्धनका लागि समयमै रोग पहिचान गरी व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न उपाध्यक्षसँग महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकको लागि वृहत स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम (घरदैलो कार्यक्रम सहित) सञ्चालन गरिनेछ।
३१. पुरातात्विक एवम् गाउँपालिकाको ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा रहेको घरपझोड किल्लालाई संरक्षण, सम्बर्धन तथा प्रचारप्रसार सहित सौन्दर्यीकरण गर्नको लागि थप कार्यक्रमहरूको लागि गाउँपालिकाबाट पहल गरिनेछ।

३२. ऐतिहासिक लोक संस्कृतिको प्रतिरूप स्थानीय भाषा, लोक बाजा, लोक भाका तथा नृत्यहरु, खिला, फाला, त्युङ्ला तथा तोरन्ल्ह लगायतका स्थानीय पर्व र धर्मको संरक्षण गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ।
३३. माध्यमिक तहसम्मको विद्यालयहरुको व्यवस्थापन संविधानतः अहिले गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र रहेको छ। यस गाउँपालिकामा रहेका सबै किसिमका विद्यालयहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापनमा गाउँपालिकाले सहयोग गर्ने नीति लिनेछ। माध्यमिक तहसम्मका विद्यालयहरुको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन अनुसार स्थानीय शिक्षा नियमावली तयार गरी लागू गरिनेछ।
३४. सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ। संस्थागत विद्यालय तथा सामुदायिक विद्यालयहरुलाई समन्वयात्मक रूपमा अगाडि बढाउन असल अभ्यासहरुको आदान प्रदान गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरु लागू गरिनेछ। प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरुमा प्रविधि मैत्री शिक्षाको विकासमा जोड दिइनेछ।
३५. यस गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने गरिब, दलित, जेहेन्दार, धौलागिरी प्राविधिक शिक्षालयमा अध्ययनरत विधार्थीहरुलाई दिएको स्थानीय छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
३६. गाउँपालिका भित्रका गरिब दलित तथा पिछडीएका बर्गहरुका लागि प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाको व्यवस्था गरिने छ यसका लागि जनहित माध्यमिक विद्यालयको प्राविधिक धारको शिक्षालाई थप व्यवस्थित बनाउदै लगिने छ।
३७. शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सबै विद्यालयहरुको शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधारमा गुणात्मकरूपमा सुधार गर्दै लगिने छ।
३८. विद्यालयको शैक्षिक व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन तथा शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ तथा शिक्षकहरुको लागि क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
३९. विद्यार्थीहरुमा पर्यटन व्यवसाय सम्बन्धमा ज्ञान हासिल गरि भविष्यमा आत्म निर्भर हुने बनाउन विद्यालय पर्यटन क्लब कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
४०. संघीय सरकार र गाउँपालिकाको लागत साझेदारीमा विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिने छ।
४१. हाल कक्षा ३ सम्म लागू भएको स्थानीय पाठ्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गरी क्रमशः ४, ५ र कक्षा ८ सम्म विस्तार गर्दै लगिने छ।
४२. विधार्थीहरुलाई सामुदायिक विद्यालयमा आकर्षण गर्न तथा अभिभावकलाई विद्यालयतर्फ जिम्मेवार बनाउन अभिभावक प्रशिक्षण तथा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
४३. हरेक विद्यालयहरुले शैक्षिक वर्षको अन्तिममा “आन्तरिक मूल्यांकन प्रतिवेदन” निर्माण गरि सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था गरिने छ।

४४. एक विद्यालय एक विशेष सक्षमता” कार्यक्रमको कार्यविधि निर्माण गरि लागु गरिने छ ।

अध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यज्यूहरु

४५. सुत्केरी महिलाहरुलाई संघीय सरकारबाट प्रदान गरिदै आएको यातायात खर्चका अलावा यस गाउँपालिकाले थप पौष्टिक आहार खर्च प्रदान गर्दै आएकोमा सो कार्यक्रमलाई आगामी वर्ष पनि निरन्तरता दिइनेछ। गर्भवती महिलाहरुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गराउने तथा स्वास्थ्य संस्थामा नै प्रसूति गराउन सबै सम्बन्धित घरपरिवारलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
४६. स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था तथा स्वच्छ वातावरणमा जिउन पाउने संविधान प्रदत्त मौलिक हकप्रति यस गाउँपालिका सचेत र सजग रहेको छ। सबै गाउँपालिकाबासीहरुलाई स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था गर्न स्थानीय सरकार अग्रसर रहिरहेको छ र यसै नीतिलाई आगामी आर्थिक वर्षमा पनि निरन्तरता दिइनेछ।
४७. सरसफाई सभ्य समाजको द्योतक हो। यसै विषयलाई हृदयम गर्दै गाउँपालिकाको सरसफाईमा स्थानीय सरकार लागिरेको छ। कालीगण्डकी नदीको पवित्रतालाई अक्षुण्ण राख्दै गाउँपालिकाको फोहोरमैलालाई व्यवस्थित गर्न घरपझोड गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, २०७९ को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि स्थानीयस्तरमा सो ऐनको बारेमा स्थानीय जनतालाई जानकारी गराइनेछ।
४८. आगामी आर्थिक वर्षमा फोहोरमैला व्यवस्था सम्बन्धी जनचेतनामूलक तालीम कार्यक्रमको माध्यमबाट स्थानीय जनातालाई थोरै फोहोर उत्पादन गर्न र उत्पादित फोहोर घरमै व्यवस्थापन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ। घरमा व्यवस्थापन गर्न नसकिएको फोहोरलाई वर्गीकरण गरी छुट्टाछुट्टै प्याकेटीड गरी सम्बन्धित ठाउँमा पठाउने र घरपझोड गाउँपालिकालाई स्वच्छ र सफा बनाउने नीति लिइनेछ।
४९. घरपझोड गाउँपालिका बौद्ध र हिन्दू धर्मालम्बीहरुको अनुपम मिश्रणको नमूना हो । यस क्षेत्रमा भएका सबै धर्म, संस्कृति, चालचलन, रीतिरिवाज, भेषभूषाको गाउँपालिकाबाट संरक्षण, एवम् प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ।
५०. मुस्ताङ जिल्ला तुलनात्मक रूपमा महिलामैत्री जिल्ला हो। यसलाई कायमै राख्दै महिला सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरुबाट महिलाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।
५१. यस गाउँपालिकाभित्र रहेका सबै अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई वर्गिकृत अपाङ्गता परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ ।
५२. यस गाउँपालिकाभित्र रहेका ६० वर्ष माथिका सबै जेष्ठ नागरिकहरुलाई परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ। साथै जेष्ठ नागरिकहरुको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै आगामी आ.व. मा पनि ५

वटै वडाका ६० वर्ष माथिका जेष्ठ (महिला) नागरिकहरूलाई धार्मिक अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाईनेछ।

५३. यस गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका बनाउनको लागि बालक्लब, गाउँपालिका स्तरीय बालसञ्जाल पुर्नगठन तथा बालबालिकाहरूको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बाल अधिकार सुनिश्चित गर्ने शासकीय अवधारणा बालमैत्री स्थानीय शासनको प्रवर्द्धन एवम् संस्थागत विकासमा जोड दिइ आगामी २ वर्ष भित्र बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ।
५४. चालु आ.व. जस्तै आगामी आ.व.मा पनि यस गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूबाट २०७९ को SEE मा साधारण र प्राविधिक धार तर्फका उत्कृष्ट छात्र १ र छात्रा १ गरि जम्मा ४ जनालाई पुरस्कृत गरिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र विपन्न नागरिकको लागि निशुल्क स्वास्थ्य विमाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
५६. यस गाउँपालिकाको लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट परीक्षण (GESI Audit) गरिनेछ।
५७. स्थानीय विकास निर्माणका कार्यक्रमहरूमा महिलाहरूको मात्र सहभागिता भएका केही उपभोक्ता समिति गठन गरी नमूनाका रूपमा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ। यस्ता कार्यहरूले महिलालाई थप प्रोत्साहित गर्नेछ र आगामी दिनहरूमा थप महिलामैत्री कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । प्रत्येक वडा समितिहरूले महिलाहरूको नेतृत्वमा योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न प्रोत्साहित गर्नेछन् ।
५८. स्थानीय सामाजिक सुरक्षा कोषबाट विपन्न विरामीहरूको लागि उपचार खर्च वापत आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।
५९. यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको न्यूनतम रोजगारीको अवसर प्रदान गर्ने नीति आगामी आर्थिक वर्षमा पनि लिइनेछ। यस्ता कार्यक्रमहरू प्रभावकारी र उद्देश्यपरक रूपमा सञ्चालन गर्न वडा समिति तथा स्थानीय जनताहरूको नेतृत्वदायी भूमिका गाउँपालिकाले अपेक्षा गरेकोछ।

अध्यक्ष महोदय

६०. अव म आगामी आर्थिक वर्ष यस गाउँपालिकाले पूर्वाधार विकास तर्फ अंगीकार गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

पूर्वाधार विकास

६१. चालु आ.व. देखी उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने योजनाहरूबाट १ प्रतिशत रकम कटौती गरी एक मर्मत संभार कोषको व्यवस्थालाई आगामी आ.व.मा पनि निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।
६२. आगामी आ.व. देखि पूर्णरूपमा गाउँपालिकाको नवनिर्मित प्रशासकीय भवनबाटै प्रशासनिक कार्य संचालन गरिनेछ।

६३. गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्रको पार्किङ व्यवस्थापन गरिनेछ। शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग अन्तर्गतको सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना, बाग्लुङबाट यस गाउँपालिकाको जोमसोममा निर्माण भएको नयाँ बसपार्क ट्रमिल भवन व्यवस्थित गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ।
६४. सबै ग्रामीण सडकहरूको दिगो रूपमा व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ। गाउँपालिका भएर जाने बेनी -जोमसोम-कोरला सडक तथा मोटेरेवल पुलहरू समयमानै सम्पन्न गराउनको लागि सम्बन्धित निर्माण व्यवसायी तथा सम्बन्धित सरोकार निकायहरू सँगै आवश्यक समन्वय गरी निर्माण कार्यलाई गतिशीलता प्रदान गरिनेछ।
६५. संघीय सरकारको सहयोगमा मार्फा छैरो जाने बेली बृज निर्माण योजनाको समन्वय र कार्यान्वयन गरिनेछ।
६६. गाउँपालिकाको मुख्य पेशाको रूपमा रहेको कृषि पेशालाई समुन्नत बनाउन सिँचाईलाई प्राथमिकतामा राखिने छ। स्याउ तथा अन्य वालीहरूका लागि सिँचाई अनिवार्य सर्त हो। त्यसैले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सिँचाई पूर्वाधार विकासमा विशेष जोड दिइनेछ। सबै परम्परागत कुलोहरूको मर्मत संभार गरिनेछ। सबै खेतीयोग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा पुर्याउने स्थानीय सरकारको नीति रहनेछ।
६७. गाउँपालिकाका परम्परागत घरहरूलाई संरक्षण गर्दै नयाँ घरहरूका लागि अनुमति दिने स्थानीय सरकारको नीति रहनेछ। नयाँ घरहरू निर्माण गर्दा भवन निर्माण सम्बन्धी नेपाल सरकारको मापदण्ड तथा यस गाउँपालिकाको नक्सापास सम्बन्धि मापदण्ड, २०७५ को अवलम्बन गर्ने नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ। यस गाउँपालिका भित्र रहेका पुराना घरहरूका लागि घर नम्बर प्रदान गरी अभिलेखिकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई आगामी आ.व. देखी नयाँ बनाउने घरधनीहरूले अनिवार्य रूपमा नक्सा पास गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई अझ कडाइका साथ लागू गरिनेछ।
६८. धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्व बोकेको दुम्बा ताललाई मुस्ताङ भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूको लागि अनिवार्य गन्तव्य बनाई तिनीहरूको बसाई लम्ब्याउने गरी तालको समग्र व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ।
६९. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निरन्तर चलिरहने हावाका कारण अव्यवस्थित रूपमा रहेका विजुलीका तारवाट आउने सक्ने जोखिमपूर्ण अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै विजुलीका तारहरूलाई व्यवस्थित गर्न भूमिगत गर्ने कार्यलाई आगामी आ.व. मा समेत निरन्तरता प्रदान गरिनेछ।
७०. आन्तरिक राजस्व- परिचालनमा सुधार ल्याउनको लागि राजस्व सुधारका क्रियाकलापहरू पहिचान गरी राजस्वका सम्भाव्य क्षेत्रहरूको खोजी गर्ने एवम् राजस्व परिचालनका लागि अबलम्बन गर्नुपर्ने नीतिगत, कानूनी र व्यवस्थापकीय सुधारका उपायहरू पहिचान गर्ने गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।

७१. धेरै चहलपहल हुने वजार क्षेत्रका गतिविधिलाई निगरानी गर्ने उद्देश्यले जडान गरिएको सिसिटिभीहरूको प्रभावकारी उपयोगमा जोड दिइनेछ।
७२. स्थानीय जनतासँग साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

अध्यक्ष महोदय,

७३. अब म आगामी आर्थिक वर्षका लागि वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अंगिकार गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

७४. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा पाइने जैविक विविधताको संरक्षणमा विशेष जोड दिइनेछ। नाङ्गा भू-भागलाई वृक्षारोपण गर्ने तथा कालीगण्डकीको कटान न्यूनीकरणका लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ।
७५. जलवायु परिवर्तनबाट श्रृजित समस्याहरूको न्यूनीकरणका लागि जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू तय गरी लागू गरिनेछ। साथै नवप्रवर्तनात्मक साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन सिकाई केन्द्रको स्थापना गरिनेछ।
७६. जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यका लागि विपद् व्यवस्थापन कोष तथा आकस्मिक कोषको व्यवस्था गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
७७. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विपद्बाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गरी विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण रणनीतिक कार्ययोजना र विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागू गरिनेछ।
७८. विपद् व्यवस्थापन अन्तर्गत पूर्व तयारी एवम् विपद्को बेला तथ्याङ्क संकलन गर्ने, अधावधिक गर्ने र सम्भावित विपद्, प्रकोप, सङ्कटासन्न समुदाय र उद्धार सामग्रीको उपलब्धता जस्ता विषयमा आवश्यक जानकारी संकलन गरी विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई पूर्ण रूपले प्रभावकारी बनाउन आगामी आ.व. भित्र स्थानीय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

अध्यक्ष महोदय,

- अब म आगामी आर्थिक वर्षका लागि संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासनका क्षेत्रमा गाउँपालिकाले अंगिकार गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन

७९. जनप्रतिनिधीहरूलाई समय सापेक्ष सीप विकास तथा सूचना प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धमा प्रशिक्षित हुने उपयुक्त कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिनेछ। विभिन्न सरकारी कामकाज सम्बन्धी विद्यमान नीतिगत तथा कार्यसम्पादन सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गरिनेछ।
८०. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सडक बत्तीहरूको सञ्चालन एवम् व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई नियमित एवम् व्यवस्थित गरिनेछ।
८१. गाउँपालिका र वडास्तरीय सिमाको विवाद अन्त्य गर्दै आफ्नो सिमा प्रारम्भ र सीमा अन्त्य हुने ठाउँमा गेट निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
८२. स्थानीय पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि विभिन्न सञ्चार माध्यम, संकेत, चिन्ह, स्टिकर, ब्रोसर, पाटी लगायतको प्रयोग गरिनेछ साथै QR code को प्रयोग गरी स्थान/ठाउँको बारेमा जानकारी दिइनेछ।
८३. स्थानीय कृषि उपज बजारीकरण तथा प्रदर्शनीका लागि कृषि तथा फलफूल महत्सवको आयोजना गरिनेछ।
८४. जनताका लागि सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारी संयन्त्रको क्षमता अभिवृद्धि गरी कार्यसम्पादनलाई चुस्त दुरुस्त पारिनेछ। गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको समयानुकूल क्षमता तथा दक्षता अभिवृद्धि गर्न तालिम, अन्तरपालिका स्तरीय असल अभ्यास तथा अनुभव आदानप्रदान र विदा पर्यटनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
८५. कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा अभिवृद्धि गराउने, मनोबल उच्च पार्ने र त्यसको माध्यमबाट सेवाप्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउनका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ। अतिरिक्त समयमा कार्यालयमा काम गरे बापत कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ता लागू गर्ने सम्बन्धी कार्यविधिलाई थप वैज्ञानिक बनाईनेछ।
८६. सबै वडा कार्यालयहरूलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ। आवश्यक फर्निचर तथा विद्युतीय सामग्रीहरूको अपुग नहुने गरी प्रवन्ध गरिनेछ। अधिकांश वडा कार्यालयहरूको आफ्नै भवन बनिसकेको अवस्थामा सबै वडाहरूमा नागरिक वडापत्र बमोजिम सेवा प्रवाह गर्ने कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाईनेछ।
८७. आजको प्रविधिको युगमा सेवा प्रवाहलाई पनि प्रविधिमा आधारित बनाउन आवश्यक छ। वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेटको पहुँच पुगिसकेको अवस्थामा सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री बनाईनेछ। यस सम्बन्धमा चालू आर्थिक वर्षबाटै केही कार्यहरू सुचारू भएकोमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने तर्फ थप कार्यक्रमहरू लागू गर्दै लगिनेछ।
८८. सबै वडा कार्यालयहरूलाई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयसँग विद्युतीय सूचना प्रविधिबाट जोडिएकोछ। आवश्यकता अनुसार गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सोझै वडा कार्यालयहरूलाई समन्वय गर्न सकिने व्यवस्था मिलाईनेछ।

८९. यस गाउँपालिकाद्वारा विनियोजन गरिएको बजेटको अधिकतम उपयोग हुने प्रवन्ध गरिनेछ।
आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा मितव्ययिता कायम गरिनेछ। सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई आयोजना स्थलमा होडिड बोर्ड राख्ने जस्ता सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरूको प्रयोग अनिवार्य गरी सुशासन प्रवर्द्धन गरिनेछ।
९०. माथि उल्लिखित नीतिहरूको कार्यान्वयन गर्नको लागि आवश्यकता अनुसार गाउँपालिकाले आवश्यक कानून बनाई लागू गर्नेछ। यसका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग आवश्यकता अनुसार समन्वय र सहकार्यको संस्कृति विकास गरिनेछ। त्यसै गरी मुस्ताङ जिल्लाको अरु गाउँपालिकाहरू बिच अन्तरपालिका बैठकको आयोजना गरी एक आपसमा अनुभव एवम् असल अभ्यासको आदानप्रदान गरी अनुशरण गरिनेछ।
९१. आगामी आर्थिक वर्षको लागि नीति तथा कार्यक्रमहरू निर्माण गर्नको लागि प्रत्यक्षरूपमा महत्वपूर्ण सल्लाहसुझाव दिनुहुने गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्षज्यूहरू, विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरू, कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू र सबै कर्मचारीहरूमा धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। साथै, अप्रत्यक्ष रूपमा सल्लाह सुझाव दिनु हुने सबै गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलका साथीहरू, घरपझोडवासी दाजुभाइ दिदिबहिनीहरूमा समेत कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।
९२. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट यस गाउँपालिकामा महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास लिएको छु। उल्लिखित नीतिहरूको कार्यान्वयनका लागि गरिमामय गाउँसभाका सबै सदस्यज्यूहरू, कर्मचारीहरू, आम जनता, बुद्धिजिवी तथा सबै सरोकारवाला घरपझोडवासीको साथ र सहयोगको अपेक्षा गरेको छु। सरोकारवाला सबैको साथ र सहयोगले नै घरपझोड गाउँपालिकाको "समावेशी, सामाजिक रुपान्तरण, प्रकृति संरक्षण र संस्कृति :कृषि, पर्यटन, पर्यावरण, पूर्वाधार, घरपझोडको समृद्धि" भन्ने नारालाई व्यवहारमा उताउँदै स्थानीय जनतामा आशा र भरोसाको सञ्चार गर्न उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु।

धन्यवाद !

प्रस्तुतकर्ता

(मोहन सिंह लालचन)

अध्यक्ष

घरपझोड गाउँपालिका, मुस्ताङ